

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Syntagmata Theologica Sive Principalis Theologiæ Tractatus

Lourenço, Agostinho

Leodii, 1694

Sectio IV. Proponitur, & rejicitur secunda sententia contraria

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80131](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80131)

solùm fieri potest à causa, quæ aut formaliter, aut intentionaliter contineat creaturas, qualiter illas non continet Essentia, quæ licet illas contineat eminenter, id non sufficit; siquidem continentia eminentialis solùm conducit ad hoc, ut Essentia cognita ducat in cognitionem creaturarum; sicut ex simili continentia qualibet causa rectè excitat ad cognitionem sui effectus: Secundò, quia nullus Philosophus asseruit, causam creatam, aut speciem illius intelligibilem, supplere posse concursum formalem speciei intelligibilis sui effectus, ita ut non cognita in cognitionem proprii effectus excitet.

46. Rejicitur secundò ex ipsa ratione visionis, quia visio creaturarum in Verbo solùm illa dici potest, quæ beatificat; sed hæc, cum esset creaturarum in se, & non in Verbo, ad summum enim haberi potest concomitanter cum visione Essentia, non ita beatificaret, ut patet; ergo impossibile est visionem creaturarum in Verbo ita prædicto modo exerceri.

47. Addo, etiam libenter dato cum Authoribus citatis, posse Essentiam Divinam ratione continentia eminentialis fortiri rationem speciei intelligibilis respectu creaturarum, quam sententiam supra probabilem diximus, juxta eam dici non posse, creaturas in Essentia, aut ex Essentia prædicto modo cognitatas pertinere ad objectum secundarium Visionis Beatae, sed potius ad primum. Patet, quia in hujusmodi sententia non cognoscerentur creaturæ ex vi Essentia prius cognita, quæ est conditio necessaria ad rationem objecti secundarii, ut supra diximus, sed ad summum concomitater, & æquè primò cum ipsa Essentia Divina, sive per eandem cognitionem cum illa, sive per aliam diversam ab illa, juxta diversum loquendi modum istorum Authorum, qui illam sequuntur; ergo solùm possent constituere rationem objecti primarii, & nullo modo secundarii. Adhuc tamen.

48. Obijciunt 1. Potentia Divina solùm est denegandum, quod contradictionem involvit; sed nulla datur contradictio, aut repugnantia in eo, quod Essentia Divina concurrat loco speciei intelligibilis æquè primò ad sui, & creaturarum cognitionem, sicque Beatus per eandem cognitionem attingat concomitanter Deum, & creaturas absque ulla virtuali dependentia; ergo id fieri poterit. Respondet negando minorem, ut patet ex dictis; repugnat enim talis cognitio ut impossibilis; siquid neque Essentia divina potest esse species intelligibilis creaturarum, neque supplere illius concursus, solum formalem externum, ut diximus.

49. Obijciunt 2. Nihil potest à se ipso dependere; sed si creaturæ attingerentur ex vi Essentia prius cognita per eandem indivisibilem cognitionem, eadem cognitio quæ terminata ad creaturas dependeret à se quæ terminata ad Essentiam Divinam; ergo non dependeret, sed concomitanter cognoscuntur creaturæ in Verbo. Respondet majorem esse veram de dependentia ad plurimum reali per influxum, qui cum supponat rem existentem, nihil potest præsupponi existens ad se ipsum, alioqui esset prius, quàm esset, & existeret; sicque non potest à se ipso realiter dependere: non ita tamen est de dependentia virtuali, & quoad diversas partes virtualiter, & quoad nos distinctas, quales censentur dari in visione Beata prout terminatur ad Deum, & creaturas; sicut enim admittimus dependentiam realem inter partes realiter distinctas, ita nunc admittimus virtuales inter partes distinctas virtualiter; alioqui omnis discursus virtualis de medio tolleretur.

50. Obijciunt 3. Si Essentia Divina ob continen-

tiam eminentialem creaturarum esset ratio cognoscendi illas, sequeretur omnes illas cognosci per Visionem beatam; siquidem cum omnes æqualiter contineat, sicut est ratio cognoscendi aliquas, ita poterit esse ratio cognoscendi omnes; sed nullus admittit, quod per quamlibet Visionem Beatam cognoscantur omnes creaturæ, ut ex infra dicendis constabit; ergo &c. Respondet negando sequelam, si procedat de cognitione distincta omnium creaturarum; licet enim Essentia divina omnes creaturas contineat, & lumen gloriæ sufficiat ad quaslibet manifestandas, Deo tamen liberum est concurrere ad cognitionem aliquarum, & non omnium. Quomodo autem de facto id præstet? dicemus infra.

SECTIO IV.

Proponitur, & rejicitur secunda sententia, & argumenta in contrarium dissolvuntur.

SECUNDA Sententia nostræ opposita tenet, creaturas non cognosci in Verbo formaliter, hoc est, ita ut ipsa Dei Essentia prius cognita sit ratio illas cognoscendi, sed tantum causaliter, id est per revelationem, aut illuminationem factam ab ipso Verbo, & per proprias species creaturarum, ita tamen, ut prædicta cognitio ex Visione Dei resultet, sive per causalitatem physicam, sive per proportionem quamdam cum Beatitudine, & statu beatifico. Unde infer hæc sententia, quod quando Sancti Patres, & graviores Theologi dicunt, videri creaturas in Verbo, hujusmodi locutionem intelligendam esse de Visione in Verbo causaliter, prout diximus, & non formaliter. Ita tenent D. Bonavent. in 3. dist. 14. art. 2. quæst. 3. sine. Scot. q. 2. §. Sed si ista, Gabr. in 3. dist. 14. quæst. 1. art. 1. Nota 3. Almai. ibid. quæst. 1. art. 1. & 2. dub. 1. Major. in 3. dist. 14. quæst. 3. & in 4. dist. 49. quæst. 16. Marfil. in 3. quæst. 10. art. 2. in 3. part. Ocham. in 4. quæst. 13. art. 2. Alliacens. in 1. quæst. 12. art. 3. §. His præmissis. Paludan. in 4. dist. 49. quæst. 2. art. 2. quos citat, & sequitur P. Vasq. 1. part. d. 50. cap. 4. §. 6. P. Becan. tract. 1. cap. 9. quæst. 13. à num. 8. & alii. Unde immerito dicunt aliqui, quos tacitis nominibus citat P. Fasol. supra cit. hanc sententiam esse manifestum errorem in Fide, aut non admodum consentaneam Fidei, quæ censura videtur nimis gravis, cum tot gravissimi Authores illam sequantur. Igitur

Hæc sententia, quatenus negat Essentiam Divinam prius cognitam esse rationem cognoscendi creaturas, prout supra diximus in nostra, mihi non probatur, ut ex solutione fundamentorum illius constabit. Dato tamen, & non concessio, hujusmodi sententiam per possibile, aut impossibile esse veram, ex illa sequeretur, creaturas non cognosci in Verbo proprie, sed in se ipsis, ut liquidò apparet; imò neque pertinere ad objectum etiam secundarium Visionis Beatae. Patet primò, quia creaturæ in hac sententia viderentur per revelationem, & species à Deo communicatas, consequenterque per cognitiones ad ipsas per se primò & immediate terminatas, ut illius Authores fatentur; ergo non essent objectum neque primum, neque secundarium Visionis Beatae. Secundò, quia licet peculiare illa cognitiones ex Visione Dei causentur, quocunque modo id fiat, sive physice, sive

sive moraliter, non efficit, quod Visio Beatæ creaturas attingat in se ipsis, ut patet; ergo per illam non attinguntur creaturæ, neque ut objectum primarium, neque ut secundarium. Adhuc tamen:

53. Fundantur 1. Creaturæ dicuntur à Sanctis Patribus, & Theologis cognosci in Deo, sive in Verbo per Visionem Beatam; sed non ita cognoscuntur formaliter ex vi Essentiæ prius cognitæ; ergo casualiter modo explicato, cum non appareat modus illas cognoscendi melior, aut congruentior statui beatifico. Respondeo negando minorem, ut patet ex autoritatibus, & rationibus supra adductis.

54. Instabis: Aut Essentia Divina esset ratio cognoscendi creaturas, quia hæc in illa continentur formaliter; & hoc non, utpotè apertè falsum: aut quia in illa continentur eminenter, sive tanquam in causa, sive tanquam in cognoscente; & hoc etiam non; siquidem quovis ex prædictis modis Essentia contineat creaturas, semper in sua entitate manet absoluta, sive quid absolutum in se absque ullo respectu, sive transcendentali, sive quali prædicamentali ad creaturas; ergo ex vi illius cognitæ nequeunt cognosci creaturæ. Respondeo negando minorem quoad secundam partem; creaturæ enim cognoscuntur in Deo, quia in eo continentur eminenter, hæc enim continentia eminentialis sufficit, ut Essentia Divina sit, tanquam causa, ratio cognoscendi creaturas, tanquam effectus, cum prout sic habeat cum illis connexionem, sive Omnipotentia, & aliæ perfectiones Divinæ sint solum relata secundum dici, sive secundum esse, de quo jam in *Physic. tract. 2. d. 5. à n. 246.*

55. Fundantur 2. Si supponamus, nullas creaturas esse possibles, uno excepto Angelo beato, Deus esset idem, qui modò; proindeque non aliter videretur, ac de facto videtur à Beatis; sed Essentia in facta suppositione non esset ratio videndi creaturas, utpotè impossibiles. Major constat, quia Deus est omnino absolutus, & independens ab ullo respectu, & ordine ad creaturas; ergo licet hæc forent impossibiles, adhuc Deus maneret idem. Respondeo creaturas dupliciter posse supponi impossibiles, aut quia ex objecto implicent; aut quia non implicent contradictionem: Si hoc secundo modo, Deus intrinsicè non esset idem, qui modò est; siquidem illa impossibilitas non daretur ex parte objecti, sed ex parte Potentiæ Divinæ non potentis tunc illas producere, cum possit nunc producere illas: si primo illo modo, licet Deus maneret idem intrinsicè (quod alibi negavimus in *Physicâ* loco proximè citato), non tamen maneret idem extrinsecè, & quoad nos; siquidem non maneret cum denominatione Omnipotentis, & cum habitudinibus ad creaturas; ac proinde non posset cognosci eodem modo, quo de facto cognoscitur, saltem in ordine ad extrinsecum: sufficeret tamen, ut cognitus prout sic, esset ratio cognoscendi Angelum illum possibilem, ad verificandam nostram conclusionem.

56. Fundantur 3. Si Essentia Divina cognita esset ratio cognoscendi creaturas, sequeretur: primo, quemlibet Beatum videre omnes creaturas possibles; siquidem Essentia omnes æqualiter continet, & repræsentat: Secundò, dato, quod quilibet non omnes cognoscat, saltem eum, qui habuisset minora merita, posse esse magis Beatum cognoscendo plures creaturas spectantes

ad suum statum; siquidem hanc majorem cognitionem sibi vendicaret ex majori penetratione Essentiæ, in quo ratio majoris beatitudinis consistit; sed nulla ex sequelis est admittenda; ergo &c. Respondeo negando primam sequelam; neque enim opus est, quod Beatus Deum videns clarè, & distinctè, sic etiam videat omnes creaturas, ut jam supra diximus, & inferius ex professo dicemus: nam quod non omnes videantur, aut videantur hæc potius quam illæ, provenit ex lumine, & concursu Essentiæ sic, vel sic applicato. Quid dicendum sit ad secundam sequelam, ex inferius dicendis constabit.

57. Fundantur 4. Essentia Divina est actus purus; ergo non potest aliquid repræsentare, nisi purè, sive ad modum actus puri; sed creatura est essentialiter ens potentiale; ergo Essentia Divina non potest illam repræsentare; consequenterque neque Beatus illam cognoscere ex Essentia. Respondeo negando primam consequentiam; potest enim in Deo puro repræsentari creatura non pura; siquidem hujusmodi repræsentatio non fit per formalem, sed eminentialem continentiam creaturæ, quæ sicut sufficit, ut dicatur, licet sit impura, & potentialis, contineri in actu purissimo Essentiæ, ita sufficit, ut dicatur ab illa repræsentari.

58. Fundantur 5. Essentia Divina non est propria species creaturarum; ergo hæc non possunt per illam videri visione intuitivâ, distinctâ, & expressâ. Respondeo non esse speciem creaturarum formaliter; esse tamen eminenter, quatenus eminenter continet, non solum objectum creatum, ejusque virtutem, sed etiam illius speciem & ipsius speciei virtutem, per quam tale objectum videri potest; sicque non minus clarè, & distinctè potest Deus ostendere creaturas per suam Essentiam, quàm ipsæ videri possint per proprias species.

59. Fundantur 6. Beati per Visionem Beatam cognoscunt res clarè, & distinctè, prout in se sunt; sed non ita possunt cognoscere creaturas in Essentiâ Divinâ; siquidem quod in alio, & non in se ipso cognoscitur, non cognoscitur distinctè, prout in se est, ut patet in Visione, quâ videmus imaginatum in imagine; & quâ Angelus in se ipso videt naturaliter Deum; ergo &c. Respondeo negando minorem; ad cujus probationem dicimus, esse veram de visione in alio tanquam in imagine, quæ aliquando est imperfecta, ut est imago Cæsaris ad illius cognitionem: aut tanquam in effectû, qui cum sit quid particulare, & determinatum, non potest continere, & demonstrare adæquatè universalem virtutem causæ, & ita est in exemplis adductis: non ita tamen veram esse de visione in alio, ut in causa, quæ cum contineat, & superet suum effectum, potest in se ipsa illum distinctè repræsentare, & ita repræsentat Essentia Divina creaturas in se, & ex se cognoscibiles.